

מדדי יעילות וצמיחה בית-ספרית (מיצ"ב)

מבחן מיצ"ב פנימי בעברית לכיתה ח'

מדריך למורה להעברת המבחן ולהערכתו

אייר, התשס"ז

מאי, 2007

המדריך שלפניך נועד לסייע לך להעביר את המבחן **בעברית לכיתה ח'** במסגרת פנים בית-ספרית. המדריך כולל פרטים בנוגע להעברת המבחן בכיתות, להערכתו, לחישוב הציונים ולחישוב המדדים הכיתתיים.

המבחן פותח בידי הרשות הארצית למדידה ולהערכה בחינוך (ראמ"ה), ולווה על ידי ועדת היגוי שכללה את המפמ"רית להוראת העברית וצוותה, וכן מפקחים, מדריכים ומורים להוראת המקצוע. נושאי המבחן משקפים את תכנית הלימודים ומתאימים לחומר הנלמד עד סוף כיתה ח'. לכן יש לראות במבחן זה כלי הערכה נוסף, שתוצאותיו יתווספו לסל נתוני ההערכה הפנימיים של התלמיד ושל הכיתה, במהלך השנה או לאורך השנים.

מבחן זה הועבר בשנת הלימודים תשס"ז בבתי-ספר במסגרת המיצ"ב החיצוני. הוא מיועד לך לשימוש פנימי בבית-הספר (מיצ"ב פנימי), ואפשר להשתמש בו כתחליף למבחן בית-ספרי מסכם. צוות בית-הספר יבדוק את המחברות, ינתח את הממצאים וילמד את התוצאות. יש לזכור כי **תוצאות המיצ"ב הפנימי נועדו לשימוש פנימי, ובית-הספר לא יידרש לדווח עליהן לכל גורם שהוא**. המטרה היא לאפשר להנהלת בית-הספר ולצוות המורים להשיג תובנות (ברמת התלמיד, ברמת הכיתה וברמת תכנית הלימודים הבית-ספרית), מתהליך בדיקת המבחנים ומן הממצאים שלהם. התובנות האלה יסייעו להם להתמקד ביעדים חינוכיים ולימודיים ולקדם את הישגי התלמידים.

כחלק מן ההיערכות להעברת המבחן בבית-הספר, מומלץ לקרוא בעיון את המדריך ולפעול בהתאם להנחיות המופיעות בו. יש לציין כי בית-הספר יוכל לקבוע את המתכונת של העברת המבחנים (למשל, אם המבחן יועבר בשלמותו או בחלקו, או כל שינוי אחר). עם זאת, חשוב לזכור כי **ככל שכללי ההעברה וההערכה המופיעים במדריך יישמרו ביתר קפדנות, כך התוצאות של המבחן יהיו מהימנות יותר, תקפות יותר, ויהיה אפשר להשוות אותן לנורמות הכלל-ארציות של ההישגים במבחן זה**. נורמות אלה מחושבות על פי תוצאות המיצ"ב החיצוני, שיפורסמו על-ידי ראמ"ה בחודשים הבאים.

בנושאים הקשורים בתוכני המבחן ובקישורים לתכנית הלימודים ניתן לפנות לגב' מזל שניאק, המפמ"רית להוראת העברית, בטלפון 02-5603605 או בפקס 02-5602928 או למדריכות להוראת העברית במחוזות (רשימת המדריכות נמצאת על גבי הכריכה האחורית של חוברת זו).

לפרטים נוספים לגבי המיצ"ב הפנימי ולחומרי עזר, אפשר לפנות לאתר האינטרנט של ראמ"ה שכתובתו <http://rama.education.gov.il>, בקטגוריה "מיצ"ב פנימי התשס"ז".

בכל שאלה הנוגעת למיצ"ב הפנימי אפשר לפנות באמצעות דוא"ל meitzav@education.gov.il או באמצעות פורום המיצ"ב הפנימי. הכניסה לפורום מיועדת למורים בלבד והיא נעשית דרך אתר האינטרנט של ראמ"ה (בקטגוריה "מיצ"ב פנימי התשס"ז") באמצעות שם המשתמש: pnimi והסיסמא: pnimi7.

המדריך שלפניך כולל את הפרקים הבאים:

1. תיאור המבחן
2. היערכות לקראת העברת המבחן
3. התייחסות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים
4. הנחיות כלליות להעברת המבחן בכיתה
5. בדיקת המבחנים וחישוב הציונים
6. מחוון
7. דף ריכוז ציונים לתלמיד
8. דף מיפוי כיתתי

תכולת המעטפה המצורפת למדריך: 40 מבחנים נוסח א' ו-40 דפים לריכוז ציונים לתלמיד

עבודה נעימה ופורייה!

1. תיאור המבחן

המבחן כולל ארבעה פרקים (26 שאלות), ובהם נבדקים שלושת הנושאים המפורטים להלן:

1. **הבנת הנקרא** נבדקת באמצעות שלושה טקסטים, משלוש סוגות, ובעקבותיהם שאלות. השאלות הן מסוגים שונים (כגון שאלות מסוג רב-ברירה ושאלות "פתוחות"), ובהן נבדקים ממדים שונים של הבנת הטקסט, המפורטים במפרט המוצג בטבלה מספר 1 ובנספח שלהלן.
2. **הבעה בכתב** נבדקת באמצעות מטלות כתיבה וכן על פי שאלה 7 בפרק של הבנת הנקרא (יפורט במחווון, פרק 6 להלן). מטלות הכתיבה נבדקות ע"פ ממדי ההערכה המפורטים בנספח.
3. **הבנה מטה-לשונית** נבדקת בזיקה לטקסטים הנכללים בפרקים של הבנת הנקרא ובמטלות הכתיבה. בטבלה מספר 1 מוצג **מפרט** המבחן אשר פורסם באתר האינטרנט של ראמ"ה, <http://rama.education.gov.il>, כבר באוקטובר 2006. הטבלה כוללת את נושאי המבחן, מספר הנקודות שהוקצו במבחן לכל נושא והערות.

טבלה מס' 1: מפרט המבחן בעברית לכיתה ח', תשס"ז

נושא	פירוט	מספר הנקודות לכל תחום**	הערות
1 הבנת הנקרא	<p>סוגי הטקסטים: *</p> <ul style="list-style-type: none"> • טקסט מידעי (כגון ערך אנציקלופדי) • טקסט טיעוני • טקסט שימושי מעשי (כגון למטרות הפעלה) <p>*ראו ע"מ 45 ועמ' 48 בת"ל, תשס"ג</p> <p>ממדי ההבנה *</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת המשמעות הגלויה בטקסט (איתור מידע) • הבנת המשמעות הסמויה בטקסט (פרשנות והיסק) • הערכה וביקורת הבנה מטה-טקסטואלית 	60 נק'	<ul style="list-style-type: none"> • אורך כל טקסט עד 600 מילים • נושאי הטקסטים הם מתחומי עניין שונים • הטקסטים נבדקים על פי ממדי ההבנה המפורטים בנספח *
2 הבעה בכתב	<p>סוגי הכתיבה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • סיכום (בורר) • טיעון/שכנוע (כגון מכתב תגובה) <p>ממדי ההערכה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • תוכן • מבנה • לשון 	30 נק'	<ul style="list-style-type: none"> • מטלות הכתיבה מוערכות על פי המדדים המפורטים בנספח • מטלת הסיכום מוסבת לאחד מן הטקסטים במבחן • כתיבת הטעון היא בזיקה לטקסט נתון
3 הבנה מטה-לשונית	<ul style="list-style-type: none"> • מערכת צורות * • תחביר* • פיסוק • שם המספר 	10 נק'	<ul style="list-style-type: none"> • דגש על זיהוי הצורות והמבנים, על הבנת משמעותם ועל השימוש התקין בהם (למטרות הבנת הנקרא, חיפוש במילון וכתוב נכון) • אין דרישה לאזכור הכלל דקדוקי או להגדרתו

* ראה פירוט בנספח למפרט

** למספר הנקודות לכל שאלה וסעיף פנה למחווון (פרק 6 להלן).

הנספח למפרט

1.	<p style="text-align: center;">הבנת הנקרא – פירוט ממדי ההערכה</p> <p>א. הבנת המשמעות הגלויה בטקסט (איתור מידע)</p> <ul style="list-style-type: none"> • איתור מידע מפורש המצוי בפסקה מסוימת או בטקסט כולו • הבנת יחסים מפורשים בין חלקי הטקסט (לדוגמה, באמצעות מילות קישור ואזכורים) <p>ב. הבנת המשמעות הסמויה בטקסט (פרשנות והיסק)</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת מילים וצירופים • הבנת הרעיון / המסר המרכזי / הטענה העיקרית / עמדת הכותב • יצירת הכללות • הסקת מסקנות • הבנת קשרים לוגיים (לרבות רצפים כרונולוגיים) שאינם מפורשים בטקסט <p>ג. הערכה וביקורת (רפלקציה) על תוכן הטקסט</p> <ul style="list-style-type: none"> • הערכה של מטרות הטקסט • הבחנה בין דעה ובין עובדה • העלאת השערות בזיקה לטקסט • הבעת עמדה מנומקת של הקורא <p>ד. הבנה מטה-טקסטואלית (אופן הכתיבה)</p> <ul style="list-style-type: none"> • זיהוי רכיבי מבנה ותפקידם • הבנת השימוש באמצעים רטוריים (כגון דימויים, מטפורות וחזרות) • זיהוי מאפייני המשלב ותפקידם • זיהוי מאפיינים הקשורים בסוגת הטקסט (כגון הערות, איורים וסמלים)
2.	<p style="text-align: center;">הבעה בכתב – פירוט ממדי ההערכה</p> <ul style="list-style-type: none"> • תוכן (50%) <ul style="list-style-type: none"> א. פיתוח התוכן: פירוט, מורכבות, הצגת נקודות ראות שונות, עושר רעיוני וכד' ב. צמידות ורלוונטיות לנושא הכתיבה ולמטרתה ג. מודעות לנמען: הכללת המידע הדרוש לנמען לשם הבנת הטקסט • מבנה (20%) <ul style="list-style-type: none"> א. מבנה רטורי: התאמה לסוג הכתיבה ולדרישות המטלה ב. מבנה לוגי: קשר ורצף הגיוניים בין משפטים, בין רעיונות ובין חלקים שונים של הטקסט (קישוריות ולכידות) ג. היצג: סידור הכתוב וארגונו על-פני העמוד מבחינה גרפית (הפרדה בין מילים, בין פסקות ובין כותרת לטקסט) • לשון (30%) <ul style="list-style-type: none"> א. אוצר מילים: עושר לשוני ודיוק במשמעות ב. תחביר: מבנה משפט תקין; התאם דקדוקי (מין, מספר וכד'); שימוש נכון במילות יחס ג. פיסוק: שימוש הולם בסימני הפיסוק ד. כתיב נכון ה. משלב לשוני: שימוש בלשון ההולמת את הנושא, את הנמענים ואת המטרה, כפי שהם מוגדרים במטלת הכתיבה
3.	<p style="text-align: center;">הבנה מטה-לשונית</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת מבנה המילה למטרות שונות (כגון חיפוש במילון) • הבחנה בין חלקי הדיבור • הבנת המשמעות של צורות הפועל (כגון פועל וסביל, זמנים וגופים) • הצירוף השמני: הסמיכות, השם ותוארו (מיודע או בלתי מיודע) • הבנת התפקיד של מילות הקישור • הבנת התפקיד של סימני הפיסוק (כגון נקודותיים, סוגריים ומירכאות) • שם המספר: הבחנה בין זכר ונקבה, יחיד ורבים ושימוש תקין בהם

בטבלה מספר 2 מוצגים מספרי השאלות העוסקות בהבנת הנקרא, בהבנה מטה-לשונית ובהבעה בכתב.

טבלה מספר 2: שאלות המבחן לפי החלוקה לנושאים השונים

שאלות המבחן	נושא
26, 23-19, 17-10, 7-1	הבנת הנקרא
25, 24, 8	הבנה מטה-לשונית
18, 9, 7	הבעה בכתב

טבלה מספר 3 ממפה את השאלות העוסקות בהבנת הנקרא לפי סוגי הטקסטים (סוגות) ולפי ממדי ההבנה. כפי שאפשר לראות, לא בכל הצלבה של סוגה וממד הבנה יש מספר שווה של פריטים.

טבלה מספר 3: מיפוי שאלות המבחן בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (סוגה) ולפי המיומנות

סוג הטקסט			ממדי ההבנה
תפעולי/שימושי	מידעי	טיעוני	
22	12, 11, 10	2, 1	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט
23, 21, 19	14, 13	6, 5, 4, 3	הבנת המשמעות הסמויה בטקסט
20	15	7	הערכה וביקורת
26	17, 16		הבנה מטה טקסטואלית

2. היערכות לקראת העברת המבחן

בפרק זה מוצגות הנחיות כלליות לקראת העברת המבחן בבית-הספר. חשוב לקרוא את ההנחיות האלה מראש, ולהיערך למבחן בהתאם.

- 2.1 **מועד העברת המבחן:** מבחן זה נועד להעברה לקראת סוף שנת הלימודים של כיתה ח'. יש להעביר את המבחן בבית-הספר מיד לאחר המועד שבו יתקיים מבחן המיצ"ב החיצוני בעברית (29 מאי, 2007), בתאריכים 3-8 יוני, 2007. שימו לב: העברת המבחן במועד אחר עלולה לפגוע ברלוונטיות של תוצאות המבחן ובאפשרות להשוות את ההישגים שיתקבלו לנורמות הארציות.
- 2.2 **הודעה לתלמידים:** מומלץ להודיע לתלמידים בכיתות הנבחרות על מועד המבחן, על היקף החומר הנכלל בו ועל השימושים שייעשו בתוצאותיו, כל אלה בהתאם להחלטת בית-הספר (האם הציון יימסר לתלמיד? האם הציון יתבטא בתעודה? האם תישלח הודעה להורים?).
- 2.3 **שמירה על סודיות שאלות המבחן בתוך בית-הספר ומחוץ לבית-הספר:** מומלץ להעביר את המבחן לכל כיתות ח' באותו יום ובאותה שעה. העברה של המבחן בהפרשי זמן בכיתות המקבילות עלולה לגרום ל"דליפה" של השאלות. נוסף על כך, מאחר שמדובר במבחן שיועבר בבתי-ספר רבים, יש לשמור על חיסיונם של המבחנים ועל חיסיונו של מדריך זה, גם לאחר שהמבחן כבר התקיים ועד לסוף שנת הלימודים.
- 2.4 **שינויים בתוכן המבחן על פי החלטת בית-הספר:** בית-הספר יוכל להחליט אילו חלקים מן המבחן יועברו לתלמידים. מומלץ להעביר את המבחן **בשלמותו**, אך אם בית-ספר יחליט לבטל שאלות מסוימות, יש לסמן עליהן X במחברות המבחן. **שימו לב!** לביטול שאלות יש השלכות על חישוב הציונים, והדבר עלול לפגוע ביכולתכם להשוות את הציונים של בית-ספרכם לנורמות הארציות.
- 2.5 **נוסח המבחן:** מדריך זה מתייחס לנוסח אחד בלבד (נוסח א'). אם יש חשש להעתקות במבחן, על בית-הספר להיערך בהתאם, למשל, לתגבר את ההשגחה בכיתה או ליזום פתרון ארגוני אחר.

3. התייחסות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים

על פי ההוראות בחוזר הוראות הקבע סד/4(ב), סעיף 4.3-25, ניתן סיוע ללקויי למידה בכל התחומים, ובלבד שאינו פוגע במהות המקצוע. קריאה וכתביה הן ממהות הוראת שפת-אם באשר היא, ומטרת המבחן היא לבדוק את שליטתם של התלמידים בהפקת משמעות מטקסט כתוב. הקראה, במקרה זה, תיפגע במהות המבחן, ולכן ההמלצה היא לא לאפשר התאמה של הקראה ו/או של שכתוב התשובות במבחן זה. תלמידים בעלי צרכים מיוחדים יתמודדו עם פענוח הטקסטים כמיטב יכולתם בעזרת הכלים שרכשו.

להלן התייחסות לקבוצות התלמידים בעלי צרכים מיוחדים:

3.1 תלמידים הלומדים בכיתות של החינוך המיוחד: המבחן האמור נועד לבדוק את רמת השליטה בחומר הלימודים על פי תכנית הלימודים הכללית, ולכן בית-הספר יכול לבצע, על פי שיקול דעתו, התאמות למבחנים בהתאם לתח"י (תכנית חינוכית יחידנית) של כל תלמיד (ראו סעיף 3.4 להלן). עם זאת, כמו במיצ"ב החיצוני, אין חובה לבחון את התלמידים האלה.

3.2 תלמידים עולים חדשים הנמצאים פחות משנה אחת בארץ (וכן תלמידים בכיתות אולפן או בכיתות קלט): המבחן האמור נועד לבדוק את רמת השליטה בחומר הלימודים של תלמידים השולטים בשפת המבחן ברמה בסיסית. לכן המבחן הזה אינו מתאים לאוכלוסיית תלמידים זו. עם זאת, בית-הספר רשאי לשקול את האפשרות לבחון את התלמידים האלה על פי מידת שליטתם בשפה ועל פי היכולת שלהם להבין את הכתוב.

3.3 תלמידים עולים חדשים, הנמצאים בארץ בין שנה אחת לשלוש שנים: תלמידים אלה יבחנו בכיתות הרגילות וללא התאמות.

3.4 תלמידים בכיתות רגילות הזכאים לתמיכה מתכנית השילוב: ההחלטה אם תלמידי השילוב ייבחנו במיצ"ב הפנימי נתונה לשיקול הדעת של צוות בית-הספר. מאחר שהמבחן מבוסס על תכנית הלימודים הכללית, ייתכן שאינו מתאים להיקף הלמידה של התלמידים האלה. עם זאת, יש חשיבות רגשית וחברתית לעצם העובדה שהם ייבחנו יחד עם עמיתיהם לכיתה. לכן צוות בית-הספר ישקול אם התלמידים האלה ישתתפו בבחינה, וזאת על פי יכולותיהם הקוגניטיביות-רגשיות והחברתיות ועל פי התח"י של כל תלמיד. כמו כן, יוכל בית-הספר לפטור את התלמידים האלה מחלקים מסוימים של המבחן או משאלות קשות, או לפצל את המבחן לכמה מקטעים.

3.5 תלמידים בעלי לקויות למידה שאינם זכאים לתמיכה מתכנית השילוב: בקבוצה זו נכללים תלמידים שאינם זכאים לתמיכה מתכנית השילוב (בין שעברו אבחון בידי גורם חיצוני ובין שלא), אך מתמודדים עם קשיי למידה, בעיקר בקריאה ובכתיבה. התלמידים האלה ייבחנו בכיתות הרגילות מבלי שיקבלו התאמות מיוחדות. יש לעודד את התלמידים לבצע את המבחן בשלמותו, כמיטב יכולתם.

4. הנחיות כלליות להעברת המבחן בכיתה

בפרק זה מוצגות הנחיות כלליות להעברת המבחן בכיתה. העברת המבחן על פי ההנחיות האחידות תשפר את מהימנות המבחן, ותיתן לכל תלמיד הזדמנות שווה לבטא את ידיעותיו ורמת שליטתו בחומר הלימודים.

4.1 משך המבחן

4.1.1 **שעת המבחן:** מומלץ לקיים את המבחן בשעות שבהן התלמידים ערניים, ואין בסביבה גורמים העלולים להפריע להצלחתם. המיצ"ב החיצוני מתקיים בשעות הלימוד השלישית והרביעית, ומומלץ להעביר גם את המבחן הפנימי בשעות אלה.

4.1.2 הזמן המוקצב למבחן זה הוא **90 דקות** (למבחן המועבר בשלמותו), **ללא הפסקות**. משך זמן זה תוכנן כך שהתלמידים יוכלו להשיב בנינוחות על כל שאלות המבחן. עם זאת, אם התלמידים יזדקקו לכמה דקות נוספות כדי להשלים את המבחן, אפשר לתת להם תוספת קצרה של זמן, על פי שיקול הדעת של בית-הספר.

4.1.3 יש להודיע לתלמידים בתחילת המבחן על משך הזמן העומד לרשותם, אולם במהלך המבחן אין לזרז את התלמידים, ואין לכתוב על הלוח את משך הזמן הנותר לסיום המבחן.

4.2 **סיום המבחן לפני תום הזמן:** בית-הספר יקבע אם תלמידים שסיימו את עבודתם לפני הזמן יישארו בכיתה או שיצאו החוצה. רצוי לעודד תלמידים שסיימו את המבחן לפני הזמן לבדוק את תשובותיהם שנית, ורק לאחר מכן למסור את מחברותיהם.

4.3 השגחה בכיתה-האם

לפני תחילת המבחן מומלץ לאפשר למורה של תחום הדעת לתת הבהרות כלליות לתלמידים בנוגע לתוכני המבחן. רצוי למנות מורה אחד לפחות, שאינו מלמד את תחום הדעת, כמשגיח על התלמידים בעת ביצוע המבחן.

תפקידי המשגיח בכיתה בשעת המבחן הם:

4.3.1 לפקח על המהלך התקיין של המבחן, ולשמור על הסדר ועל טוהר הבחינות.

4.3.2 לוודא כי כל תלמיד עובד באופן עצמאי.

4.3.3 לסייע לתלמידים בפתרון בעיות טכניות (דפוס לא ברור, חוברת פגומה וכדומה). אין להשיב על שאלות העוסקות בתחום התוכן, אין להקריא את שאלות המבחן, ואין לרמוז על התשובה הנכונה או לכוון את התלמידים לתשובה הנכונה.

4.3.4 ליצור אווירת עבודה שקטה ונינוחה, ללא לחץ של זמן, שתאפשר לתלמידים לבטא את הידע שלהם בדרך הטובה ביותר.

4.3.5 לעודד את התלמידים להשיב על כל שאלות המבחן כמיטב יכולתם, ולא לדלג על שאלות.

4.4 הסברים לתלמידים בעת חלוקת המבחנים

מוצע להתייחס לנקודות הבאות:

- א. להסביר לתלמידים את מטרת המבחן.
- ב. לציין כמה זמן עומד לרשותם.
- ג. לציין כי המבחן מורכב משאלות סגורות ("אמריקאיות") ושאלות פתוחות. בשאלות הסגורות יש תשובה אחת נכונה ועל התלמידים לסמן/להקיף אותה. בשאלות הפתוחות יש לכתוב את התשובה במקום המיועד לכך.
- ד. להסביר לתלמידים מה עליהם לעשות אם סיימו את המבחן לפני הזמן.
- ה. לבקש מהתלמידים לעבוד ברצינות המרבית, להשיב על כל השאלות ולא לדלג על אף שאלה אחת.
- ו. להסביר להם את נוהלי ההתנהגות בשעת המבחן (יציאה לשירותים, אכילה, שאילת שאלות וכו').

5. בדיקת המבחנים וחישוב הציונים

מוצע כי המבחנים ייבדקו בידי צוות מורי העברית בבית-הספר. כמו כן, מוצע שרכז המקצוע או רכז השכבה, או מי שימונה לצורך זה בידי מנהל בית-הספר, ילווה את התהליך הזה.

יש לבדוק את המבחנים בהתאם ובצמידות למחווון המצורף (ראה פרק 6). אפשר להיעזר בדף ריכוז הציונים לכל תלמיד המצורף במעטפה (במעטפה יש 40 עותקים של דף ריכוז הציונים; ראה בפרק 7 דוגמה לדף מלא של ריכוז ציונים, שחושבו בו הציונים, ודוגמה לדף ריק של ריכוז ציונים). כלי זה הותאם להעברת המיצ"ב הפנימי, ונועד לאפשר למורי בית-הספר בדיקה נוחה ויעילה של המבחנים.

בתי-הספר שעובדים עם המנב"ס והמנבסון:

המנב"ס והמנבסון הותאמו למבחני המיצ"ב הפנימיים. להדרכה ולתמיכה אפשר לפנות למוקד השירות והתמיכה של מינהלת יישומי המנב"ס בימים א'-ה', בין השעות 07:30 - 22:30, וביום ו', בין השעות 07:30 - 14:00, טלפון: 03-9298111.

דוא"ל לתמיכה: moked-manbas@kishurim.k12.il

דוא"ל למידע כללי: manbas@manbas.k12.il

אתר האינטרנט של מינהלת יישומי המנב"ס: www.education.gov.il/manbas

כמו כן, פותח באופן ניסיוני כלי ממוחשב ייעודי, מבוסס אקסל, שאפשר להוריד מאתר האינטרנט של ראמ"ה בכתובת <http://rama.education.gov.il> בקטגוריה "מיצ"ב פנימי" (לאחר מועד המיצ"ב החיצוני). העבודה עם הכלי מחליפה את העבודה עם הדפים הידניים של ריכוז הציונים, ומיועדת למורים המיומנים בעבודה באקסל. למי שאינו מיומן בעבודה באקסל מומלץ להשתמש בדפים הידניים של ריכוז הציונים.

להלן הנחיות כלליות למילוי דפי ריכוז הציונים ה"ידניים" בעת בדיקת המבחן:

5.1. בדיקת שאלות המבחן לפי המחווון המצורף

5.1.1 אפשרויות הניקוד בכל סעיף ובכל שאלה הוגדרו מראש במחווון, ובהתאם לכך הן מצוינות בדף ריכוז הציונים. יש לסמן על גבי דף ריכוז הציונים את הניקוד לכל שאלה.

דוגמאות:

- 1) בשאלה 10 (שאלה פתוחה), תשובה מלאה של התלמיד הכוללת 3 מטרות תזכה את התלמיד ב- 3 נקודות, ותשובה חלקית תזכה אותו ב- 2 נקודות או בנקודה אחת (בהתאם למפורט במחווון). אם התלמיד כתב תשובה שגויה או לא השיב על השאלה כלל, הוא יקבל 0 נקודות.
- 2) בשאלה 5 (שאלה סגורה), התשובה הנכונה היא תשובה 1. תלמיד שבחר בתשובה הנכונה יקבל 3 נקודות, ולכן בדף ריכוז הציונים יש להקיף את הספרה 3 במקום המתאים.

5.1.2 בשאלות הכוללות כמה סעיפים, יש לחשב את מספר הנקודות הכולל של השאלה על פי המחווין, ורק אז לסמן את הניקוד בדף ריכוז הציונים. במבחן זה חמש שאלות כוללות סעיפים.

לדוגמה, בשאלה 3 יש שני סעיפים סגורים. תשובה נכונה בסעיף א' תזכה את הנבחן ב-2 נקודות ותשובה נכונה בסעיף ב' תזכה אותו גם כן ב-2 נקודות. לכן, אפשרויות הניקוד בדף ריכוז הציונים לשאלה 3 הן: 0, 2, 4. לפיכך, אם התלמיד שגה בסעיף א', אך ענה תשובה מלאה ונכונה על סעיף ב', הוא יקבל בסך הכול על השאלה הזו 2 נקודות. לעומת זאת, אם התלמיד השיב נכון על שני הסעיפים, הוא יקבל 4 נקודות.

5.1.3 המבחן כולל שתי שאלות בנושא הבעה בכתב (שאלה 9 ושאלה 18) ושאלה נוספת (שאלה 7) שהיא שאלת הבנת הנקרא, שתיבדק גם כמטלת הבעה בכתב. השיפוט נעשה על פי הממדים תוכן, מבנה ולשון, וכל אחד יקבל ציון נפרד. בתוך כל אחד מן הממדים האלה, קיימת התייחסות למספר מרכיבים (כמפורט במחווין). יש לתת ניקוד לכל מרכיב בנפרד, אחר-כך לסכם את הנקודות, ואת התוצאה לכתוב בדף ריכוז הציונים.

5.1.4 מבחינת הניקוד, דין שאלה שלא ענו עליה כדין תשובה שגויה. בשני המקרים התלמיד יקבל 0 נקודות. עם זאת, מומלץ לנהל רישום של השאלות שהתלמידים לא השיבו עליהן. כך יהיה אפשר להסיק מסקנות לגבי נושאים שתלמידי הכיתה מתקשים בהם או לא למדו אותם.

5.1.5 בפרק 7 מוצגת דוגמה לדף מלא של ריכוז ציונים ואחריה דוגמה לדף ריק של ריכוז ציונים.

5.2 חישוב הציון לכל נושא/תחום במבחן

5.2.1 בעבור כל תלמיד יש לחשב ציון בכל אחד משלושת הנושאים הבאים: הבנת הנקרא, הבעה בכתב והבנה מטה-לשונית. הציון בכל נושא יחושב על-פי סכום הנקודות הכולל שצבר התלמיד באותו נושא (כל נושא מופיע בטור נפרד בדף ריכוז הציונים לתלמיד).

5.2.2 שימו לב, הטווח האפשרי לציון בכל נושא מופיע בתחתית הטבלה, ויש לוודא כי הציון שקיבל התלמיד נמצא בטווח הזה.

5.2.3 אפשר לחשב את ציוני התלמידים בכל נושא, בנקודות או באחוזים, לגבי כל תלמיד וברמת הכיתה.

5.2.4 אפשר להיעזר בכלי האקסל, כמפורט בעמוד הקודם, שיחשב את הציונים האלה באופן אוטומטי.

5.3 חישוב הציון הכולל במבחן

5.3.1 הציון הכולל במבחן מחושב על פי סכום הנקודות שצבר התלמיד במבחן בשלושת התחומים (הבנת הנקרא, הבעה בכתב והבנה מטה-לשונית). טווח הציונים של הציון הכולל נע בין 0 ל-100.

5.4 דף המיפוי הכיתתי וחישוב מדדים כיתתיים

- 5.4.1 בתום הבדיקה מומלץ להעתיק את הציונים הכוללים ואת הציונים בכל נושא (באחוזים) לדף המיפוי הכיתתי (פרק 8), ואחר-כך לחשב את הציון הממוצע של כלל התלמידים בכיתה.
- 5.4.2 הנורמות הארציות אינן כוללות תלמידים המקבלים תמיכה מתכנית השילוב ועולים חדשים. לכן, כדי להשוות את הממוצע הכיתתי לנורמה הארצית (כאשר נתונים אלה יתפרסמו), יש לחשב את הממוצע הכיתתי ללא הקבוצות של התלמידים האלה.

5.5 השוואה לנורמות ארציות

ראמ"ה תפרסם את הנורמות הארציות על-סמך התוצאות של בתי-הספר שנבחנו במבחן המיצ"ב החיצוני. בית-הספר יוכל להשוות את הישגיו עם ההישגים של בתי-ספר דומים. הסברים בנוגע להשוואה זו יפורסמו באתר האינטרנט של ראמ"ה בעוד מספר חודשים. זכרו, אם תחליטו לערוך שינויים כלשהם במבחן (במבנהו, באופן העברתו, או באופן הערכתו), לא תוכלו להשוות את ההישגים של בית-ספרכם לנורמות הארציות.

6. המחווון

- 6.1** המחווון מפרט את התשובות הנכונות ואת אופן הניקוד של תשובות מלאות וחלקיות. נוסף על כך, המחווון מציין לגבי כל שאלה ושאלה את הנושא שלה, את ממד ההבנה שלה ואת סוג הטקסט (סוגה) שבו היא עוסקת.
- 6.2** המחווון והניקוד שניתן לכל שאלה וסעיף מתבססים על המחווון של המיצ"ב החיצוני, אך מותאמים למיצ"ב הפנימי. אם במחווון אין התייחסות לניקוד חלקי בשאלה, אין לתת לה ניקוד חלקי.
- 6.3** לנוחיות המורים, נעשה מאמץ לפתח מחווון מפורט ככל האפשר. עם זאת, ייתכנו מצבים שבהם, למרות המחווון, תהיה אי-בהירות בנוגע לניקוד שצריך לתת לתשובה זו או אחרת. במקרים כאלה על המורה להפעיל את שיקול דעתו ולהחליט כמה נקודות יקבל התלמיד.

זכרו:

- יש לתת ניקוד לכל סעיף בנפרד.
- יש לחבר את סכום הנקודות של כל סעיפי השאלה, ואת התוצאה לרשום בדף ריכוז הציונים לתלמיד או להקליד בקובץ האקסל (או בכלי ממוחשב אחר).
- התלמיד יקבל 0 נקודות על כל שאלה שלא השיב עליה.
- בשאלות סגורות (רב-ברירה) – יש להתייחס לשאלה שבה התלמיד סימן יותר מתשובה אחת, כאילו הוא לא השיב עליה (ולא לזכות אותו בנקודות).
- במשימות ההבעה בכתב יש לתת ציון נפרד לממדים: תוכן, מבנה ולשון, לפי המפורט במחווון. בכל ממד, יש לשפוט כל מרכיב המופיע במחווון בנפרד, לתת לו ניקוד ואחר-כך לסכם את הנקודות. את התוצאה יש לרשום בדף ריכוז הציונים.

מחון למבחן בעברית לכיתה ח' – מיצ"ב פנימי תשס"ז

סוגה	שאלה	נושא	ממדי הבנה	ניקוד לשאלה	סעיף	סוג הסעיף/ השאלה	ניקוד לסעיף	התשובה הנכונה ופירוט אפשרויות הניקוד
פרק ראשון – הטקסט הטיעוני: "האם משחקי מחשב חשובים מציוד רפואי מתוחכם?"								
טיעוני	1	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	0-3		פתוח		<p>3 = תשובה הכוללת שלושה תחומים מסעיפים 1 ו-2:</p> <p>שני תחומים שבהם משקיעים כספים מבין התחומים האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - בידור - תעשיית הסרטים - הצגות תאטרון - כדורגל - ספורט, אביזרי ספורט - מחשבים, פיתוח חומרה ותוכנה למשחקים, משחקי מחשב עם תוכנות מתקדמות, פיתוח אביזרים למשחקי מחשב - אבחון רפואי <p>ותחום אחד שבו אין משקיעים כספים מבין התחומים האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ביעור המלריה בארצות טרופיות עניות - עצירת הארבה בשולי המדבר - אלקטרוניקה רפואית - ציוד רפואי משוכלל ופתרונות טכנולוגיים שיסייעו לנכים/לעיווריים/לחרשים - הנדסה רפואית <p>2 = תשובה הכוללת שני תחומים מבין הנ"ל.</p> <p>1 = תשובה הכוללת תחום אחד מבין הנ"ל, או: תשובה שבה ייכתב בידור ותעשיית הסרטים, או בידור ותעשיית התאטרון.</p> <p>0 = תשובה שגויה: תשובה שאינה כוללת אף לא אחד מהנ"ל/לא השיב.</p>
טיעוני	2	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	0,3		סגור		<p>3 = התלמיד סימן את תשובה 3: הכותב אינו מתלהב במיוחד ממשחקים, אך אינו מזלזל בערכם.</p> <p>0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.</p>
טיעוני	3	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0,2,4	א	סגור	0,2	<p>2 = התלמיד סימן את תשובה 4: גיוס כספים מרובים ליצירת סרט הרפתקאות ולא לביעור המלריה.</p> <p>0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.</p>
טיעוני		הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הסמויה בטקסט					<p>2 = התלמיד סימן את תשובה 3: גם אם</p> <p>0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.</p>
טיעוני	4	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0,2		סגור		<p>2 = התלמיד סימן את תשובה 2: כספים</p> <p>0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.</p>
טיעוני	5	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0,3		סגור		<p>3 = התלמיד סימן את תשובה 1: אין משקיעים מספיק כספים בפיתוח ציוד רפואי לנכים.</p> <p>0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.</p>

סוגה	שאלה	נושא	ממדי הבנה	ניקוד לשאלה	סעיף	סוג השאלה/ הסעיף	ניקוד לסעיף	התשובה הנכונה ופירוט אפשרויות הניקוד
טיעוני	6	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0,2		סגור		2 = התלמיד סימן את תשובה 4 : תוספת לא הכרחית 0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.
טיעוני	7 הבנת נקרא	הבנת הנקרא	הערכה וביקורת	0,1,2,3		פתוח		3 = תשובה הכוללת שני רכיבים : - תיאור יחסו/דעתו של המחבר (מבקר, כועס, מתנגד, מוחה, מצטער, לא מסכים, חושב שזה לא טוב). תשובה שתנוסח בגוף ראשון, תיחשב גם כן תשובה נכונה. - נימוקים רלוונטיים (או נימוק אחד) המסתמכים על הטקסט, או על ידע אישי, או על שניהם. 2 = תיאור מנומק של מה שהמחבר חושב, ללא ציון מפרש של יחסו. 1 = תשובה הכוללת תיאור יחסו של המחבר ללא נימוק, או נימוק ללא תיאור היחס. 0 = תשובה שגויה/לא השיב.

שאלה	נושא	ממדי הבנה	ניקוד לשאלה	סוג השאלה	ניקוד לסעיף	7 כתיבה: בדיקת השאלה על-פי קריטריונים של הבעה בכתב התשובה הנכונה ופירוט אפשרויות הניקוד
7א תוכן	הבעה בכתב	תוכן	0,1	פתוח		תוכן 1 = התייחסות מנומקת לפעולות החברה ולמטרת ההשקעה שלהן, והצגת העמדה של מחבר הקטע בנושא השקעה.
7ב מבנה	הבעה בכתב	מבנה	0-2	פתוח		מבנה 2 = התייחסות לכל רכיבי המבנה הנדרשים, לכידות וקישוריות. 1 = התייחסות לחלק מרכיבי המבנה באופן לכיד ומקושר/ התייחסות לכל רכיבי המבנה ללא לכידות וקישוריות.
7ג לשון	הבעה בכתב	לשון	0-2	פתוח		לשון שימו לב, יש לתת נקודות לכל אחד ממרכיבי הלשון בנפרד, ורק את סכום הנקודות לכתוב בדף ריכוז הציונים. יש להתייחס בנפרד לכל אחד מן הרכיבים : • 1 = אוצר מילים במשלב לשוני הולם. • 1 = תקינות מורפולוגית ותחבירית (הקפדה על מבנה המשפט ועל תצורת המילים), פיסוק וכתוב תקינים. אין להוריד נקודות על שגיאת כתיב אחת. הערה לשלושת הסעיפים (7א, 7ב ו-7ג) 0 = הנבחן חרג מן הסוגה הנדרשת (לא הציג עמדה).

סוגה	שאלה	נושא	ממדי הבנה	ניקוד לשאלה	סעיף	סוג השאלה/ הסעיף	ניקוד לסעיף	התשובה הנכונה ופירוט אפשרויות הניקוד
	8	הבנת הנקרא מטה לשון		0-4	א	פתוח	0,1	1 = פורסמו 0 = תשובה שגויה/לא השיב.
		הבנת הנקרא מטה לשון			ב	פתוח	0,1	1 = פותח 0 = תשובה שגויה/לא השיב.
		הבנת הנקרא מטה לשון			ג	פתוח	0,1	1 = שאלו/שואלים 0 = תשובה שגויה/לא השיב.
		הבנת הנקרא מטה לשון			ד	פתוח	0,1	1 = בודקים 0 = תשובה שגויה/לא השיב.

שאלה 9 – הבעה בכתב – כתיבת סיכום של הטקסט הטיעוני: "האם משחקי מחשב חשובים מציוד רפואי מתוחכם?" הבעיה שמעלה הכותב והצעתו להתמודדות עמה					
שאלה	נושא	ממדי הבנה	ניקוד לשאלה	ניקוד לסעיף	התשובה הנכונה ופירוט אפשרויות הניקוד
9א תוכן	הבעה בכתב	תוכן	0-5		תוכן שימו לב, יש לתת נקודות לכל אחד ממרכיבי התוכן בנפרד, ורק את <u>סכום הנקודות</u> לכתוב בדף ריכוז הצינונים.
				0,1	• התאמה לסוגה 1 = תמציתיות, הכללות, ללא דוגמאות רבות וללא עמדה אישית של הנבחן. סיכום שייכתב בגוף ראשון (זכר או נקבה) לא יזכה את הנבחן בנקודה אחת של ההתאמה לסוגה.
				0,1,2	• הבעיה שמעלה הכותב 2 = סיכום הכולל התייחסות להשקעה בתחום הרפואי ובצרכים החיוניים לאדם, וגם במשחקים, בקשר של ניגוד או בקשר של הסתייגות. לדוגמה: משקיעים מעט מאוד כספים בתחום הרפואי ובצרכים החיוניים לאדם, לעומת הכספים שמשקיעים במשחקי מחשב ובתרבות הפנאי. או: לא קשה לגייס כספים למטרות בידור, אך קשה לגייס כספים למטרות בתחום הרפואה ובתחומים החיוניים לאדם. 1 = סיכום המתייחס לשני התחומים ללא קשר של ניגוד והסתייגות. 0 = סיכום המתייחס רק לאחד מן התחומים.
				0-2	• הצעתו של הכותב להתמודדות עם הבעיה 2 = לדוגמה: יש להשקיע כספים בתחומי הרפואה החיוניים לאדם, כמו אלקטרוניקה רפואית, לפני שמשקיעים בפיתוח חומרה ותוכנה למשחקים/בתרבות הפנאי. או: יש להשקיע כספים ברפואה, במיוחד בפיתוח ציוד רפואי לנכים. 1 = יש להשקיע פחות כספים במשחקים/בתרבות הפנאי.
9ב מבנה	הבעה בכתב	מבנה	0-3		מבנה שימו לב, יש לתת נקודות לכל אחד ממרכיבי המבנה בנפרד, ורק את <u>סכום הנקודות</u> לכתוב בדף ריכוז הצינונים.
				0-2	• 2 = הסיכום כולל את שני רכיבי המטלה: הבעיה וההצעה להתמודדות עמה. 1 = הסיכום כולל רק אחד מן הרכיבים.
				0,1	• לכידות וקישוריות 1 = הסיכום רציף, לכיד ומקושר (לא כתוב בנקודות אלא בפסקה רצופה, יש בו קשר לוגי בין משפטים ובין רעיונות ושימוש הולם במילות הקישור).
				0-4	לשון שימו לב, יש לתת נקודות לכל אחד ממרכיבי הלשון בנפרד, ורק את <u>סכום הנקודות</u> לכתוב בדף ריכוז הצינונים.
9ג לשון	הבעה בכתב	לשון	0-4	0,1	• משלב הלשון ואוצר מלים 1 = משלב הלשון בינוני-גבוה, ללא שימוש בלשון ציורית. (מטפורות, דימויים וכדומה), ללא שימוש בסלנג וללא שימוש בגוף ראשון. הערה: אין להוריד נקודות פעמיים בשל השימוש בגוף ראשון (ראו סעיף 9א – "התאמה לסוגה").
				0,1	• מורפולוגיה ותחביר 1 = הקפדה על תקינות הצורה ודגמי המשפט. התאמה במין, במספר וביידוע.
				0,1	• פיסוק 1 = שימוש תקין בסימני הפיסוק (ללא הקפדה על סימן הפסיק באמצע משפט).
				0,1	• כתיב 1 = כתיב נכון. אין להוריד נקודות על שתי שגיאות כתיב או על שגיאת כתיב חוזרת.
בתוכן במבנה ובלשון					0 = הנבחן חרג מן הסוגה הנדרשת במטלה, למשל: לא כתב סיכום אלא מכתב/ כתב חוות דעת שונה מזו של הכותב/ העתיק מן הטקסט העתקה גורפת/ כתב משפט אחד בלבד.

סוגה	שאלה	נושא	ממדי הבנה	ניקוד לשאלה	סעיף	סוג הסעיף/ השאלה	ניקוד לסעיף	התשובה הנכונה ופירוט אפשרויות הניקוד
פרק שני – הטקסט המידעי: "כדור פורח" – ערך אנציקלופדי								
מידעי	10	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	0-3		פתוח		<p>3 = תשובה הכוללת שלוש מן המטרות האלה בסעיפים נפרדים:</p> <ul style="list-style-type: none"> - חקר האטמוספירה - תחרויות - תמיכה באנטנות רדיו - תמיכה בשלטי פרסומת - הגנה אווירית בעת מלחמה/יצירת גדר אווירית בעת מלחמה נגד הפצצות מטוסים <p>2 = תשובה הכוללת שתיים מן המטרות שצוינו לעיל, בסעיפים נפרדים.</p> <p>1 = תשובה הכוללת אחת מן המטרות שצוינו לעיל.</p> <p>0 = תשובה שגויה, שאינה כוללת אף אחת מן המטרות שצוינו לעיל, או שכוללת מטרה נכונה, שלא הוזכרה בטקסט/לא השיב.</p>
מידעי	11	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	0-3	א	פתוח	0,1	<p>1 = עשן/ עשן מן האח/ אוויר חם העולה ממדורה</p> <p>0 = תשובה שגויה/לא השיב.</p>
מידעי		הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט		ב	פתוח	0,1	<p>1 = מימן</p> <p>0 = תשובה שגויה/לא השיב.</p>
מידעי		הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט		ג	פתוח	0,1	<p>1 = הליום</p> <p>0 = תשובה שגויה/ לא השיב.</p>
מידעי	12	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	0,2		סגור		<p>2 = התלמיד סימן את תשובה 2: קל מן האוויר שאותו הוא דוחה</p> <p>0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.</p>
מידעי	13	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0,2		סגור		<p>2 = התלמיד סימן את תשובה 4: אף-על-פי-כן</p> <p>0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.</p>
מידעי	14	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0,2		סגור		<p>2 = התלמיד סימן את תשובה 1: חשיבותם פחותה.</p> <p>0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.</p>
מידעי	15	הבנת הנקרא	הערכה וביקורת	0,3		סגור		<p>3 = התלמיד סימן את תשובה 3: למסור מידע על כדורים פורחים</p> <p>0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.</p>
מידעי	16	הבנת הנקרא	הבנה מטה טקסטואלית	0,2		סגור		<p>2 = התלמיד סימן את תשובה 4: כדי להפנות את הקורא למידע נוסף על הגז הליום</p> <p>0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.</p>
מידעי	17	הבנת הנקרא	הבנה מטה טקסטואלית	0-3		פתוח		<p>3 = תשובה הכוללת את שלושת האמצעים:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ציור - בולאות - ספרות <p>תשובה נכונה תיחשב גם אם שלושת האמצעים ייכתבו בשורה אחת.</p> <p>2 = שתי תשובות מתוך הנ"ל.</p> <p>1 = תשובה אחת מתוך הנ"ל.</p> <p>0 = תשובה שגויה/לא השיב.</p>

**פרק שלישי – הבעה בכתב – כתיבת טיעון:
מכתב תגובה על המכתב "אלימות מזעזעת"**

שאלה	נושא	ממדי הבנה	ניקוד לשאלה	ניקוד לסעיף	התשובה הנכונה ופירוט אפשרויות הניקוד
18א תוכן	הבעה בכתב	תוכן	0-6		א. תוכן שימו לב, יש לתת נקודות לכל אחד ממרכיבי התוכן בנפרד, ורק את <u>סכום הנקודות</u> לכתוב בדף ריכוז הציונים.
				0-2	<ul style="list-style-type: none"> 2 = התייחסות להצעה של מועצת התלמידים הארצית שיש להחמיר בענישה. 1 = התייחסות להחמרה בענישה ללא אזכור ההצעה של מועצת התלמידים. 0 = התייחסות לנושא האלימות בלבד.
				0-2	<ul style="list-style-type: none"> 2 = הצגה מפורשת ומפורטת של עמדת הנבחן (או הטענה שלו). 1 = הצגה עמומה או בלתי מפורטת של עמדת הנבחן. 0 = אי הצגה של עמדת הנבחן.
				0-2	<ul style="list-style-type: none"> 2 = כתיבת נימוקים רלוונטיים לעמדה (מכתב שיכלול נימוק אחד בלבד, אבל מפורט ורלוונטי, יזכה את הנבחן במלוא הנקודות בסעיף הזה). 1 = כתיבה של נימוק אחד, ללא פירוט מספק. 0 = כתיבת נימוקים לא רלוונטיים לעמדות או אי כתיבה של נימוקים. <p>אין להוריד נקודות בשל עודפות, אם במכתב יכללו הצעות של הנבחן כדי לתמוך בעמדתו.</p>
18ב מבנה	הבעה בכתב	מבנה	0-3		מבנה שימו לב, יש לתת נקודות לכל אחד ממרכיבי המבנה בנפרד, ורק את <u>סכום הנקודות</u> לכתוב בדף ריכוז הציונים.
				0,1	<ul style="list-style-type: none"> 1 = הטקסט כתוב כמכתב תגובה, הכולל התייחסות למכתב של מועצת התלמידים הארצית. הטקסט כולל פנייה למועצת התלמידים הארצית, מפורשת או משתמעת (כגון שימוש בגוף שני בלבד) וכמו-כן חתימה.
				0,1	<ul style="list-style-type: none"> 1 = הטקסט כולל את הרכיבים הנדרשים במטלה: תגובה על הצעתה של מועצת התלמידים הארצית, הבעת עמדה ונימוקים (דוגמאות אפשריות).
				0,1	<ul style="list-style-type: none"> 1 = לכידות וקישוריות: הטקסט רציף (לא בנקודות), ויש בו קשר לוגי בין משפטים, בין רעיונות ובין החלקים השונים בטקסט. המכתב מקושר לגריין (המכתב של מועצת התלמידים).
18ג לשון	הבעה בכתב	לשון	0-4		לשון שימו לב, יש לתת נקודות לכל אחד ממרכיבי הלשון בנפרד, ורק את <u>סכום הנקודות</u> לכתוב בדף ריכוז הציונים.
				0,1	משלב הלשון ואוצר מלים 1 = משלב הלשון בינוני-גבוה.
				0,1	<ul style="list-style-type: none"> • מורפולוגיה ותחביר 1 = הקפדה על תקינות התצורה ודגמי המשפט. התאמה במין, במספר וביידוע.
				0,1	<ul style="list-style-type: none"> • פיסוק 1 = שימוש תקין בסימני הפיסוק (ללא הקפדה על סימן הפסיק באמצע המשפט).
				0,1	<ul style="list-style-type: none"> • כתיב 1 = כתיב נכון. אין להוריד נקודות על שתי שגיאות כתיב או על שגיאת כתיב חוזרת.
בתוכן במבנה ובלשון					<p>הערה לכל שלושת הסעיפים (18א, 18ב ו- 18ג)</p> <p>0 = הנבחן חרג מן הסוגה הנדרשת במטלה, למשל: כתב מכתב בנושא אחר/סיכם את הקטע/העתיק מן הטקסט העתקה גורפת/כתב בגוף המכתב משפט אחד בלבד.</p>

סוגה	שאלה	נושא	ממדי הבנה	ניקוד לשאלה	סעיף	סוג הסעיף/ השאלה	ניקוד לסעיף	התשובה הנכונה ופירוט אפשרויות הניקוד
פרק רביעי – הטקסט השימושי: "טיולי אופניים"								
שימושי	19	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0,3		סגור		3 = התלמיד סימן את תשובה 3 : ניסיון הרוכבים ואופי המסלול. 0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.
שימושי	20	הבנת הנקרא	הערכה וביקורת	0-4	א	סגור	0,1	1 = התלמיד סימן לא תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.
שימושי		הבנת הנקרא	הערכה וביקורת		ב	סגור	0,1	1 = התלמיד סימן כן תשובה שגויה / לא השיב / סימן יותר מתשובה אחת.
שימושי		הבנת הנקרא	הערכה וביקורת		ג	סגור	0,1	1 = התלמיד סימן כן תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.
שימושי		הבנת הנקרא	הערכה וביקורת		ד	סגור	0,1	1 = התלמיד סימן לא תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.
שימושי	21	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0,3		סגור		3 = התלמיד סימן את תשובה 4 : כי בזכות המסע תעלה המודעות לסכנות שברכיבה על אופניים. 0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.
שימושי	22	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	0,3		סגור		3 = התלמיד סימן את תשובה 1 : טיולים בשטח והרצאות על התפתחות האופניים 0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.
שימושי	23	הבנת הנקרא	הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0,3		סגור		3 = התלמיד סימן את תשובה 2 : הצדדים התחרותיים של הרכיבה. 0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.
	24	הבנת הנקרא מטה לשון		0-5	א	פתוח	0,1	1 = שש 0 = שישה, או כל מספר אחר/לא השיב.
		הבנת הנקרא מטה לשון			ב	פתוח	0,1	1 = חמישה 0 = תשובה שגויה : חמש, או כל מספר אחר/ לא השיב.
		הבנת הנקרא מטה לשון			ג	פתוח	0,1	1 = שלושה 0 = תשובה שגויה : שלוש, או כל מספר אחר/לא השיב.
		הבנת הנקרא מטה לשון			ד	פתוח	0,1	1 = חמישה-עשר 0 = תשובה שגויה : חמש-עשרה, או כל מספר אחר/לא השיב.
		הבנת הנקרא מטה לשון			ה	פתוח	0,1	1 = עשרה 0 = תשובה שגויה : עשר, או כל מספר אחר/לא השיב.
	25	הבנת הנקרא מטה לשון		0,1		סגור		1 = התלמיד סימן את תשובה 3 : ירידה 0 = תשובה שגויה/לא השיב/סימן יותר מתשובה אחת.
שימושי	26	הבנת הנקרא	הבנה מטה טקסטואלית	0-4		פתוח		4 = תשובה הכוללת שניים מבין ההסברים האלה : - טיול הדרכה טכנית - טיול לרוכבים מנוסים - טיול דו-יומי הכולל לינה - טיול ללא ילדים. 3 = תשובה הכוללת ציור של שני סימנים. 2 = תשובה הכוללת הסבר נכון אחד. 1 = תשובה הכוללת ציור של סימן אחד. 0 = תשובה שגויה : תשובה הכוללת הסברים שגויים, או : תשובה הכוללת הסבר של תלמיד, או : תשובה הכוללת הסבר מתוך הטקסט ולא מתוך מקרא הסימנים/לא השיב.

7. דף ריכוז ציונים לתלמיד - עברית לכיתה ח'

7.1 דוגמה למילוי דף ריכוז ציונים לתלמיד

כיתה: 1ח

שם התלמידה: נוֹפֵר

יש לסמן את מספר הנקודות לכל שאלה בהתאם למפורט במחווך.

דף מיועד למורים שבודקים את המבחן באופן יזמי ושאינם משתמשים בכלי אקסל או פתרון ממוחשב אחר

תחום	הבנת הנקרא		הבעה בכתב		הבנה מטה-לשונית	
	ניקוד		ניקוד		ניקוד	
שאלה 1-7 הטקסט הטיעוני	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	0 1 2 3				
	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	0 3				
	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0 2 4				
	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0 2				
	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0 3				
	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0 2				
	הבנת הנקרא, הערכה וביקורת	0 1 2 3				
שאלה 7 הבעה בכתב- תוכן	הבעה בכתב- <u>תוכן</u>		0 1			
	הבעה בכתב- <u>מבנה</u>		0 1 2			
	הבעה בכתב- <u>לשון</u>		0 1 2 3 4			
שאלה 8-9 הבעה בכתב	הבנת הנקרא, מטה- לשון					
	הבעה בכתב- <u>תוכן</u>		0 1 2 3 4 5			
	הבעה בכתב- <u>מבנה</u>		0 1 2 3 4			
שאלה 10-17 פרק שני: הטקסט המידעי	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	0 1 2 3				
	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	0 1 2 3				
	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	0 2				
	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0 2				
	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0 2				
	הבנת הנקרא, הערכה וביקורת	0 3				
	הבנת הנקרא, הבנה מטה טקסטואלית	0 2				
שאלה 18 הבעה בכתב	הבנת הנקרא, הבנה מטה טקסטואלית	0 1 2 3				
	הבעה בכתב- <u>תוכן</u>		0 1 2 3 4 5 6			
	הבעה בכתב- <u>מבנה</u>		0 1 2 3 4			
שאלה 18 פרק שלישי: הבעה בכתב	הבעה בכתב- <u>לשון</u>		0 1 2 3 4			
	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0 3				
	הבנת הנקרא, הערכה וביקורת	0 1 2 3 4				
שאלה 19-23 פרק רביעי: הטקסט התפעולי	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0 3				
	הבנת הנקרא, הערכה וביקורת	0 1 2 3 4				
	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0 3				
	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	0 3				
	הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	0 3				
	הבנת הנקרא, מטה- לשון		0 1 2 3 4 5			
	הבנת הנקרא, מטה- לשון		0 1			
שאלה 24-26	הבנת הנקרא, הבנה מטה טקסטואלית	0 1 2 3 4				

$\frac{8}{10} \times 100 = 80\%$	$\frac{23}{30} \times 100 = 76\%$	$\frac{48}{60} \times 100 = 80\%$	ציונים באחוזים
ציון בהבנה מטה-לשונית	ציון בהבעה בכתב	ציון בהבנת הנקרא	
79 נק' (סכום הנקודות בהבנת הנקרא, הבעה בכתב, הבנה מטה-לשונית)			ציון סופי

7.2 דף ריכוז ציונים לתלמיד (עותקים של דף זה מצורפים במעטפה)

שם התלמיד/ה: _____ כיתה: _____
 דף ריכוז ציונים לתלמיד - עברית לכיתה ח' - מיצ"ב פנימי תשס"ז
 יש לסמן את מספר הנקודות לכל שאלה בהתאם למפורט במחווך.

הדף מיועד למורים שבוחקים את המבחן באופן ידני ושאינם משתמשים בכלי אקסל או בפתרון ממוחשב אחר

תחום	הבנת הנקרא				הבעה בכתב				הבנה מטה-לשונית							
	ניקוד				ניקוד				ניקוד							
פרק ראשון: הטקסט הטיעוני	שאלה 1	0	1	2	3									הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הגלויה בטקסט		
	שאלה 2	0			3									הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הגלויה בטקסט		
	שאלה 3	0		2		4									הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	
	שאלה 4	0		2											הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	
	שאלה 5	0			3									הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט		
	שאלה 6	0		2											הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	
	שאלה 7	0	1	2	3									הבנת הנקרא, הערכה וביקורת		
הבעה בכתב	שאלה 7		0	1										הבעה בכתב- <u>תוכן</u>		
	שאלה 7		0	1	2									הבעה בכתב- <u>מבנה</u>		
	שאלה 7		0	1	2									הבעה בכתב- <u>לשון</u>		
פרק שני: הטקסט המידעי	שאלה 8	0	1	2	3	4									הבנת הנקרא, מטה- לשון	
	שאלה 9		0	1	2	3	4	5					הבעה בכתב- <u>תוכן</u>			
	שאלה 9		0	1	2	3									הבעה בכתב- <u>מבנה</u>	
פרק שלישי: הבעה בכתב	שאלה 9		0	1	2	3	4									הבעה בכתב- <u>לשון</u>
	שאלה 10	0	1	2	3									הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הגלויה בטקסט		
	שאלה 11	0	1	2	3									הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הגלויה בטקסט		
	שאלה 12	0		2											הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	
	שאלה 13	0		2											הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	
	שאלה 14	0		2											הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	
	שאלה 15	0			3									הבנת הנקרא, הערכה וביקורת		
פרק רביעי: הטקסט התפעולי	שאלה 16	0		2											הבנת הנקרא, הבנה מטה טקסטואלית	
	שאלה 17	0	1	2	3									הבנת הנקרא, הבנה מטה טקסטואלית		
	שאלה 18		0	1	2	3	4	5	6					הבעה בכתב- <u>תוכן</u>		
פרק שלישי: הבעה בכתב	שאלה 18		0	1	2	3									הבעה בכתב- <u>מבנה</u>	
	שאלה 18		0	1	2	3	4									הבעה בכתב- <u>לשון</u>
	שאלה 19	0			3									הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט		
פרק רביעי: הטקסט התפעולי	שאלה 20	0	1	2	3	4									הבנת הנקרא, הערכה וביקורת	
	שאלה 21	0			3										הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	
	שאלה 22	0			3										הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	
	שאלה 23	0			3										הבנת הנקרא, הבנת המשמעות הסמויה בטקסט	
	שאלה 24	0	1	2	3	4	5									הבנת הנקרא, מטה- לשון
	שאלה 25	0	1													הבנת הנקרא, מטה- לשון
שאלה 26	0	1	2	3	4									הבנת הנקרא, הבנה מטה טקסטואלית		

$(\frac{\quad}{10}) \times 100 = \quad\% $	$(\frac{\quad}{30}) \times 100 = \quad\% $	$(\frac{\quad}{60}) \times 100 = \quad\% $	ציונים באחוזים
ציון בהבנה מטה-לשונית	ציון בהבעה בכתב	ציון בהבנת הנקרא	
(סכום הנקודות בהבנת הנקרא, הבעה בכתב, הבנה מטה-לשונית)			ציון סופי

8. דף מיפוי כיתתי - עברית לכיתה ח' - מיצ"ב פנימי תשס"ז

כיתה: _____

יש להעתיק לדף זה את הציונים של כל התלמידים, הרשומים בדפים של ריכוז הציונים, ולחשב את הממוצע הכיתתי.

שם התלמיד	ציון בהבנת הנקרא	ציון בהבעה בכתב	ציון בהבנה מטה לשונית	הציון הכולל	ציון אם התלמיד עולה, משולב או לקוי למידה
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
29.					
30.					
31.					
32.					
33.					
34.					
35.					
36.					
37.					
38.					
39.					
40.					
ממוצע כיתתי לכל התלמידים					
ממוצע כיתתי ללא תלמידים משולבים ועולים					

אנשי קשר למיצ"ב פנימי - עברית לכיתה ח'

טלפונים וכתובת דואל		איש הקשר	מחוז
04-9854817	054-5614817	אורנה כרמי	צפון
carmyor@walla.co.il			
	054-4534006	הילה אתקין	חיפה
hillatk@netvision.net.il			
	054-4549019	ענבל גורן	מרכז
inbal_goren@nana.co.il			
	054-6215758	רחל אפשטיין	מרכז
jaakov@netvision.net.il			
	054-9981110	מיכל מישר	מרכז
omeishar@zahav.net.il			
	052-3529006	ד"ר עליזה עמיר	מרכז
amirliz@zahav.net.il			
	08-9438088	מיכל יוצר	תל-אביב
ymicki@zahav.net.il			
	09-9528939	דליה זילברמן	תל-אביב
Zilberman@glil-yam.org.il			
	052-3855484	עפרה ביצור	ירושלים
obizur@walla.com			
02-9935465	054-6700619	ידידה עם שלם	ירושלים
am-salem@zahav.net.il			
	054-4885505	רותי אויזרט	מנח"י
ruti45a@smile.net.il			
	054-5446705	שושי סגל	דרום
shoseg@walla.com			
08-6554763		איה סגל	דרום
ayasg@walla.com			
	052-3757730	סיגל דוד-בוקסדוף	דרום
davidbux@walla.com			
08-8581784		רחל בשן	התיישבותי
bashanb@zahav.net.il			
04-9869676		אורית בונה	התיישבותי
oritbon9@walla.com			
	052-4267692	אביגיל סער	רשת אורט
savigael@netvision.net.il			
	050-5644743	ד"ר דבורה הרפז	רשת אורט
dharpez@ort.org.il			

